

Børns forståelse af døden

- Hjælp til bedre at forstå dit barns reaktioner, når sygdom og død bliver en del af hverdagen.

Teenagere (13 år og op)

Teenagere er igang med at skabe egen identitet og adskille sig. De kan i mange sammenhænge tænke abstrakt ligesom voksne, og de forstår at døden er uigenkaldelig. De kan have mange både eksistentielle og åndelige overvejelser omkring sygdom og død.

Teenagere tænker fremad, tænker på hvordan deres liv vil forme sig uden den døde.

Teenagere vil have brug for støtte og rådgivning, og der er risiko for, at de bliver gjort mere selvstændige, end de er parate til. Familier skal være opmærksomme på, at teenagere ubevidst kan påtage sig den voksnes ansvar.

Der kan i denne alder også en risiko for at udvikle kriminel adfærd eller misbrug. Det er vigtigt at man sørger

for, at teenagere får den korrekte information, så de har mulighed for at tage beslutninger ud fra dette. Dette kan minimere muligheden for senere fortrydelse, over ikke at have været tæt nok på overfor den døende eller familien den sidste tid.

Almindelige sorgreaktioner:

- Angst.
- Sårbarhed.
- Søvnforstyrrelser.
- Sorg og savn.
- Irritabilitet.
- Skyldfølelse og selvbebrejdelse.
- Skam.
- Problemer i skolen.
- Koncentrationsbesvær.
- Isolation.
- Rædsel for at miste.
- Hovedpine og muskelspændinger.

Børn og Unge Palliation
Region Sjælland
BUPS.
10/17

Børn reagerer og opfatter forskelligt igennem deres udvikling. Denne pjece ridser kort op, hvad der dominerer i de forskellige aldersgrupper, så I bedre kan forstå og støtte jeres barn. Børn reagerer og opfatter forskelligt afhængig af alder, udvikling og modenhed.

Spædbørn og småbørn (0-2år)

Børn i denne aldersgruppe har ingen fornemmelse af tid eller at døden er uigenkaldelig. Børnene bliver belastet følelsesmæssigt af ændringer i rutiner.

Førskolebørn (3-6år)

Egoisme og magisk tænkning præger denne aldersgruppe. Det betyder, at børn tror, at de eks. ved at råbe "dum-

me søster", kan være årsag til søsters sygdom eller død. Børn kan ikke forstå at døden er permanent, og tror, at de eks. ved god opførsel kan få den døde tilbage.

"Hvem giver søster mad i himlen?"

Børn skal ofte mindes om, at det ikke er deres skyld.

Børn i denne alder kan gå tilbage i deres udvikling og f.eks. blive kedede af det ved aflevering i børnehaven. Børn der var renlige begynder måske igen at tisse i bukserne eller i sengen om natten.

Vær konkret "søster kan ikke længere bevæge sig, ånde, eller tænke længere". Omskriv ikke døden som at "falde i søvn". Det kan gøre dem bange for at sove.

Børn skolealder (7-12år)

Ved 6-7års alderen begynder børn at forstå at døden er permanent. De kan være konkrete om fakta ift. døden, hvilket kan være svært at håndtere som voksen.

Det er vigtigt løbende at holde skole og institution orienteret om situationen, så der kan laves aftaler og tages individuelle hensyn.

"Hvorfra går bussen til Jesus?"

"Hvor er stigen til himlen?"

Kønforskelle

Der kan være forskel på hvordan drenge og piger mestrer sorgen.

Piger ønsker:

- At snakke om det skete.
- At græde sammen med nogen.
- At trøste hinanden.
- At dele følelser og tanker.
- At blive set og hørt.
- At være noget for hinanden.

Drenge ønsker:

- At få hjælp til at tænke på noget andet.
- At snakke om noget andet.
- At gøre ting sammen.
- At hjælpe med at opmuntre hinanden.
- At lade som om ingenting er sket.

